

Finansdepartementet

## **Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårnings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter**

Region Jämtland Härjedalen välkomnar erbjudandet att inkomma med synpunkter på Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårnings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter.

Förordningen är central i genomförandet av unionens utvecklingsprogram och den sammanhållningspolitik som utgör det viktigaste instrumentet för utvecklingen av samhälle och näringsliv i regionerna. Förordningen är omfattande och markerar den vikt som Parlamentet och Kommissionen lägger rörande genomförandet och spårningen av beslutade åtgärder och insatser/utgifter. Förordningen utvecklar instrument och metoder för såväl utvärdering som uppföljning.

Region Jämtland Härjedalen följer samtidigt utvecklingen av EUs budgetprocess nära och noterar att omfattande förändringar planeras i struktur såväl som målbild för EU-instrumenten för att utveckla unionen konkurrenskraft och beredskap. I det reformpaket av EUs fonder och finansieringsmekanismer som presenteras så finns en tendens som ger upphov till berättigade frågor. Frågorna rör i vilken utsträckning som regioner som vår kan medverka till måluppfyllelsen av EUs målsättningar med sammanhållningspolitiken. Av detta skäl vill Region Jämtland Härjedalen fokusera vårt bidrag till förordningen på de mekanismer som påverkar regionens utvecklingsmöjligheter mest. De mekanismer som är påtagliga i de nordliga, glest befolkade regionerna bör uppmärksammas vid utformningen, genomförandet, så väl som i uppföljning och utvärdering av insatser i dessa regioner. Det är så som en framgångsrik EU-politik kan nå hög måluppfyllelse med bidrag från alla regioner.

Region Jämtland Härjedalen utmärks av en perifer belägenhet, en vidsträckt geografi och därmed långa avstånd samt ett kallt klimat. Enligt beskrivningar av regionen från OECD, EIB/EIF och CPMR kan regionen betecknas som en LågDensitetsEkonomi (LDE). En lågdensitetsekonomi utmärks av flera karaktäristiska kännetecken. Kännetecknen är jämförelsevis svaga institutioner; jämförelsevis tunn bas för avgörande kompetenser; låga värderingar av fasta tillgångar, liksom låga värderingar av företag och deras produkter. Detta ger upphov till en mycket begränsad tillgång till finansiella tjänster från kommersiella aktörer för regionens näringsliv. Den begränsade tillgången till finansiella tjänster, i form av riskkapital och kommersiella krediter, är en källa till uteblivna eller uppskjutna investeringar i produktionskapacitet, kompetens, liksom i utveckling av produkter och tjänster.

En lågdensitetsekonomi utmärks av flera positiva särdrag som utgör förutsättningarna för arbetsmarknad och företagande i regionen. Lågdensitetsekonomierna är ofta präglade av ett näringsliv drivet av entreprenörer i alla samhällen, och av män och kvinnor i alla åldersgrupper. Samspelet med kunder och leverantörer är närvarande och ger upphov till ständiga förbättringar av varor och tjänster, ofta en bit ner i värdekedjan. Inkrementella investeringar är de investeringar som gör att företagen i lågdensitetsekonomier kan behålla och utveckla sin roll på marknaden. De många små ofta ägarledda företagen är ryggraden och motorn i det näringsliv som utvecklar och förnyar samhället.

Mot bakgrund av detta så är Region Jämtland Härjedalens önskan är Europaparlamentets och Rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter slutligen skall få en sådan utformning att det beskriver resultat och effekter även i lågdensitetsekonomierna i Europas perifera, glest befolkade regioner samt inriktas på att säkerställa även dessa regioners bidrag till EUs långsiktiga målsättningar.

Exempel på insatser att följa upp i förordningen om utgiftsspårning och prestationsram kan vara att införa indikatorer och resultatredovisning för följande effekter:

- Knyta planering och genomförandet av sammanhållningspolitiken till den politiska, strategiska och administrativa kompetens som byggts upp i medlemsstaternas regioner under den tid som EU verkat för samhällsutveckling och reformer genom etableringen av multi-level governance som arbetsmetod.
- öka tillgången till riskbärande finansiella tjänster, som utjämnas spelplanen för näringslivet i regioner med begränsad tillgång till sådana tjänster. JEREMIE-regleringens mekanism fyller i allt väsentligt denna funktion.
- försäkra LDE-regionerna om en rimlig andel av infrastrukturinvesteringar med fokus på grön omställning, beredskap och dual-use, men framför allt för den långsiktiga konkurrenskraften.
- Inrätta möjligheter att öka tillgången till instegsprogram av typen Widening-initiativet i Horisont och andra mekanismer som knyter samma pelare ett och två i EUs olika program.